

Den gode historie ændrer verden - et lille skridt ad gangen

Artiklen her fortæller om, hvordan man også inden for journalistikken har fået øjne op for betydningen af at fortælle den gode, konstruktive historie. At den gode historie skaber håb, nye muligheder og handlekraft.

Ord skaber virkelighed. Så enkelt er det faktisk. Det vid-

ste de gamle retorikere, som talte om, at man ikke kan skille form og indhold. Det er heller ikke tilfældigt, at Johannesevangeliet skriver, at 'I begyndelsen var Ordet'.

Og når Coca Cola tjener milliarder, er det ikke kun på grund af lige denne driks fortræffelige egenskaber - det er på grund af en lang og bevidst historiefortælling, som får selv de mest sundhedsbevidste sukkermodstandere til at associere produktet med ord som succes, handlekraft og nydelse.

Vi mennesker har til alle tider brugt ord og billeder til at fortælle historier, som vi bruger til at forstå os selv og vores omverden. Og når vi gør det bevidst og med et formål, kan vi være med til at påvirke, hvordan verden udvikler sig.

De kritiske briller

I Danmark er vi rigtig gode til at bruge de kritiske

briller, når vi fortæller historier. Vi lærer fra første skoledag at stille spørgsmålstejn ved autoriteter, og vi er gode til at stille skarpt på alt det, som kan blive bedre. Den sociale indignation fylder meget, og vi er gode til at kritisere systemet. Det gælder også i omsorgssektoren, hvor vi alle - brugere og ansatte - oplever et stigende pres på ressourcerne. Vi oplever ventetid på sygehuset, vi oplever mangel på sammenhæng mellem vores arbejde og det, som en anden faggruppe laver. Og vi bruger enorme mængder tid og energi på at fortælle hinanden om det og bekræfte hinanden i tingenes tilstand.

Henriette er retoriker og har altid beskæftiget sig med kommunikation, som skaber forandring.

Personligt tror jeg på, at evnen til kritisk tænkning er helt grundlæggende for, at vi lever i et samfund med så meget gennemsigtighed, ligeværdighed og lighed, som vi gør. Vi skal ikke lægge de kritiske briller fra os. Vi skal blot pudse dem og huske, hvor meget forskel vi gør, med det vi vælger at fremhæve og fortælle os selv og hinanden.

Fejlfinderjournalistik

I en verden med krige, nedskæringer og stress er der nok at lave om, og det har altid været journalistikkens rolle at sætte spot på det. Traditionel journalistik handler om at 'finde fejlen' og afdæk-

ke en konflikt mellem to eller flere parter. I den optik er den gode historie, når journalisten afslører skurken, fortæller om det stakkels offer, eller sætter to modstandere over for hinanden og lader den fremføre hver deres synspunkter. På samme måde som skoleelevernes evne til at tænke kritisk er det utroligt værdifuldt med en kritisk presse, som kan afdække magtmisbrug og tale på vegne af dem, der ikke selv kan råbe op. Det interessante er blot, at alle de negative historier mere end noget andet faktisk viser sig at skabe følelser som vrede, mistro og afmagt. Tænk blot på tallene for befolkningens tillid til det politiske system.

Den nye konstruktive journalistik

I journalistikken har man derfor også opdaget, at det ikke er nok at fortælle om alt det, som er galt i verden. Der er de senere år opstået et begreb, som man kalder konstruktiv journalistik. Det er en gren af journalistikken, som netop fokuserer på at fortælle den gode historie og på at vise en vej til at handle og gøre noget nyt. Man kunne også kalde det handlingsjournalistik.

Hvor den gammeldags journalistiske fortælling stopper der, hvor det negative er blevet 'opdaget' og afdækket, så arbejder den konstruktive journalistik på at give os alle nye perspektiver, øge vores bevidsthedsniveau og anviser løsninger.

Historier som viser vej

Når jeg i den her artikel om den gode historie vælger at fokusere på konstruktiv journalistik, er det fordi, den kan minde os alle om, hvor stor magt vores fortællinger faktisk har. Når vi som brugere af eller ansatte i omsorgssektoren fortæller hinanden, hvor galt det står til med nedskæringer, hvor lidt chefen fatter, og hvor besværlige de pårørende er, så bekræfter vi også hinanden i, at det er nogle andre end os selv, som kan og skal handle for at ændre tingenes tilstand. Vi glemmer, hvor meget vi har at byde på, og hvor stor forskel vi faktisk gør i andre menneskers liv. For ligesom journalister så har alle ansatte i f.eks. plejesektoren både stor indflydelse på og ansvar for, hvordan vi alle oplever netop den sektor.

Den konstruktive journalistik har som mission at løfte samtaler og dialoger op i lyset. Den skal være med til at kaste lys over veje til at løse problemer, og det samme kan man sige om de mennesker, som gennem deres job hver dag står med andres velfærd og helbred i deres hænder. De fleste kender det med, at vi pludselig ser det, som vi selv er optaget af. Hvis man venter barn, ser man store maver og barnevogne alle vegne, og det er jo ikke fordi, der pludselig bliver født flere børn end normalt. Det er fordi, vi fokuserer på det, og det samme gælder for de gode histori-

er i vores arbejdsliv. Når vi både tør se udfordringerne i øjnene, og samtidig tør fortælle om alle de gode ting, som vi, vores kolleger og vores chefer gør, så skaber vi fundament for at få mere af det, som faktisk fungerer.

Luk øjnene og se hinanden i et nyt lys

Når vi fortæller den gode historie, så åbner vi på forunderlig vis også for at se verden gennem andre menneskers øjne og forstå deres motiver. Når vi ser på det, som fungerer, så inviterer vi til dialog. Når vi tror på, at vi kan være med til at påvirke både vores egen hverdag og verden omkring os, så giver det pludselig meget bedre mening at begynde at tænke i løsninger - og gøre

det sammen. Så kan det nemlig blive til handling, og her kommer den gode historie ind i billedet. Vi ser os selv i et nyt lys, når vi fortæller den gode historie.

To nye skridt

Jeg vil gerne foreslå to enkle metoder til at komme i gang med at fortælle den gode historie på arbejdspladsen.

1: Start hvert møde med, at alle deltagere fortæller om én hændelse, hvor de gjorde en forskel. Den kan være nok så lille eller nok så stor. I den her sammenhæng er det er fuldstændig ligegyldigt, om man har reddet et liv eller holdt et menneskes hånd i to minutter. Det handler om at få vores egne og hinandens øjne op for alle de fantastiske ting, vi går og gør i vores hverdag.

2: Lav en musketer-ed på arbejdspladsen om, at hver gang I beskriver et problem, så skal I også bidrage med forslag til næste skridt til at finde en løsning. Det skal netop ikke være den endegyldige, forkromede løsning, og det skal ikke kun være det, som chefen, kollegaen, de pårørende eller politikerne skal gøre anderledes. Det skal være det enkle næste skridt, og det skal være et skridt, som I kan være med til at tage.

Det handler ikke om at fornægte tingenes tilstand. Det handler om at erkende og tage vores egen skaberkraft på os.